

Պ Ե Գ Ա Ս Ե Ա Ն

Թ Ռ Զ Ն Ի Կ

ՕՐԱԳԻՐ ՀՆԳԵՏԱՍԱՆՕՐԵԱՅ

Կը Հրատարակուի ամեն ամսոյ 8ին և 22ին:
 Վեցամեայ շրջանին գինն է մէկ արծաթ Մեֆէր ԿԱՆԽԻԿ:
 Ստորագրութիւնները շրջանին սկիզբէն կընդունուին:
 Դուրս երթալը օրագրաց ճամբու ծախքը առնողին վրայ է:
 Խմբագրին վերաբերեալ նամակ կամ գրութիւնք պէտք է առ-
 ղէլ օրագրոյս սենեակը:
 Անվճար նամակ կամ ծրար չընդունուիր:

ԱՅՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՂԵՐՆ ԵՆ
 Կ.ՊՈԼԻՍ. Գալճըլար խան թիւ 4 օրագրոյս գրասենեակը:
 ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Ա. Էլմասեան:
 ԷՏԻՐՆԷ. Թորոս աղա Յովհաննէսեան:
 ԹԵՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Պ. Ճամճեան:
 ԿԵՅՎԷ. Խաչատուր Աղա Մանուէլեան:

1863 ՄԱՐՏ 8

Ա. ՇՐՋԱՆ ՎԵՏԱՄՍԵԱՅ

ԹԻԻ 5

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պատրիարքարանի խառն ժողովոյ որոշմամբ
 բը՝ Տրապիզոնի Եռաշնորդ Երթանապատիւ Տ.
 Երրահամ վարդապետը Սամաթիոյ Ս. Գէորգ
 Եկեղեցւոյ քարոզիչ, և Սամաթիոյ քարոզիչ
 Երթանապատիւ Տ. Բարթողիմէոս վարդա-
 պետն ալ Պալատու Եկեղեցւոյ քարոզիչ կար-
 դուեցան:

ՅԱԻԱԼԻ ԼՈՒՐ ՄԸ

Պօլս գտնուող մեր Եդրիանուպօլսեցի աղ-
 զասէր բարեկամներէն իմացանք, որ աղգայնու-
 թեան հիւօրեայ լատըր ամեն կատարել փոթո-
 ըրիկներէն ապատուելէն ետքը, Երարատայ անու-
 շիկ և մեղմածածան զեփիւռով հանդարտ ու
 զուարթ յառաջ կը խաղար, մէկէն ահագին
 փորձանքի մը հանդիպեր է: Հարաւային բըւ-
 նաշունչ հողմէն մըլեալ սևաթոյր ամպեր որո-
 տընդոստ յարձակումով մը եկեր, Եդրիանու-
 պօլսոյ այն ջինջ և պայծառ հօրիպոնր բռնաւո-
 ըաբար սևաքօղելով՝ նորէն Հայ դառնուկնե-
 ըուն սիրտը երկիւղով լեցուցեր են: Որոնց ցա-
 ւալի արդիւնքն եղեր է արական և իգական սե-
 ռերուն վերաբերեալ դպրոցաց խանգարումը,
 և Արդանանց տօնախմբութեան օրը՝ առանց
 հանդիսաւոր արարողութեամբ մը պատուելու
 լուութեան քօղին տակէն սահեցնելը և

Սենք առ այժմ ցաւօք սրտի այս չափօ կի-

մացընենք արգոյ հասարակութեան, յուսարով
 որ, եթէ մեր Եդրիանուպօլսոյ թղթակցէն այս
 կէտին վերաբերեալ մեր հարցմանը պատաս-
 խանը ընդունիմք, պիտի փութամք այն ալ հա-
 յորդելու: Ար յուսանք որ քիչ ատենէն այն դո-
 ռոզ ու թուխ ամպերը Երևելեան զօրաւոր հո-
 վին առջևէն հալածական պիտի վանուին, և
 նորէն երկինք իւր պայծառ դէմքը պիտի յայտ-
 նէ Հայ սրտերուն:

Ի նախատինս Եդրիանուպօլսոյ իւր հաս-
 ցողներէն կը փութամք ծանուցանել արգոյ ըն-
 թերցողաց, որ այս շաբթու Երդնկայէն եկած
 նամակ մը կարդալով իմացանք որ, փետրուարի
 7ին Սրբոց Արդանանց տօնին օրը՝ ի յիշատակ
 1036 հայկազն քաջաց Սուրբ Երրորդութեան
 Եկեղեցւոյն մէջ փառաւոր հանդէս մը կատար-
 ուեր է, ուր ի ներկայութեան ողջոյն Երզն-
 կաբնակ համազգայնոց, ան տեղի Լուսաւորչեան
 վարժարանի աշակերտներէն՝ Աշան Ս. Թորոս-
 եան և Պօղոս Տ. Յովհաննէսեան պատանիներ
 ըր մէյմէկ գեղեցիկ և սրտաշարժ ճառեր կար-
 դացեր են՝ որոնց օրինակները եթէ ձեռք ձգե-
 լու բարեբաղդութիւնը ունենամք, անոնք ալ մեր
 հանդիսին փիլթոյաւ հրատարակել կը խոստա-
 նամք:

Եյս նախատինքը միայն Եդրիանուպօլսոյ
 չէ, այլ մեծաւ մասամբ Տրապիզոնի Արժա-
 րանին ալ է, որուն վրայօք մեր յաջորդ թուով
 ընդարձակաբար պիտի խօսինք:

լաճական կը վանուի) որպէս զի անկարող ըլլանք այնպիսի կարեւոր և Ազգաշէն կէտի մը փայ աւոնց թմբաւած ուշադրութիւնը շարժելու :

Հետեւեալը Մասիս լրագրէն առնելով ձու կը դնենք :

ԹԱԳԱՒՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ

Կոր Աւանտայի Մօրի Բօլաթան Բ. Թագաւորը Ազգէթ Բօյալ (արքունի լրագիր) անունով օրագիր մը հրատարակել սկսեր է , ուրուն տնօրէն խմբագիրն ալ ինք է եղեր :

Այս օրագրոյն նշանաբանն է , Հաւատք , Մէր և Հաւասարութիւն :

Թագաւոր լրագրագետը իր առաջին յօդուածին մէջ կըսէ եղեր թէ՝ տպագրութիւնը ամենակարող զօրութիւն մը ունի գործերը կարգադրելու եւ կաւելցընէ թէ Մեր լրագրին նըպատակը պիտի ըլլայ Մեր դիտաւորութիւնները ճանչցընել աշխարհի ժողովրդոց :

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄՏԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՕԳՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Տես թիւ 4 :

Եսանկով թող ձեր փոյթը վեհանձն և գովելի նախանձաւորութեամբ մը դրդուուի : Եթէ Աւախիւս եթէ բնաւ Սիթօրիօյի ու Բօլիտէսի չի հանդիպեր , բնաւ իրեն փիլիսոփայութեան մէջ տոսկ աշակերտ մը ըլլալը պիտի չերեւակայէր , կամ բնաւ այնչափ եռանդով ուսման պիտի չսպարապէր :

Յիշեցէք ասիկայ , որ եթէ մէկ քանի կատարեալ գիտութեան փայ բարձրամակը ու հրապարտանաք իբր բաղմահմուտ մէկը , բոլոր յառաջադիմութեանց դէմը անանցանելի պատուար մը կանգնած կըլլաք , ու դուք ալ պիտի հեղգանաք , և ծուլութեամբ ձեր կեանքը անցունէք , ու խորին և ամօթալից տգիտութեան մէջ գոհունակ պիտի մնաք :

Հաս մի պարծենաք փայլուն հանճար մը , սուր յիշողութիւն մը և աղէկ կատարելութիւններ ունենալնուդ , ինչու որ ասիկայ՝ առանց աշխատելու և ուսման , մարդս գիտուն և իմաստուն չընէր :

Ասիկայ՝ կորովամիտ և զուարթամիտներուն

թշուառ փորձութիւն մըն է , ուսմունքը և զիտութիւնը բանի տեղ չի դնելնուն համար . աւմեն մարդ զանոնք ժողովի մը մէջ և հասարակաց նիւթերու մէջ յառաջընթաց ըլլալը կըխոստովանի և ասկէ միտքերնին կը դնեն ընթերցանութիւնը և աշխատութիւնը ձգելու , ու տըգիտութեան մէջ մեծնալու : Բայց երբոր կենդանական բնութեան և երիտասարդութեան կայտառութիւնները կը կորսնցնեն , տխմար ու յիմար կըլլան՝ մինչև անգամ պարսաւանաց և ծաղու արժանի : Եւսիտաս և Սինթէլօ այս տեսակ երիտասարդներ են , խօսակցութեան մէջ կը փայլին , իրենց բնածին հարստութիւնները տգէտին առջև կը տարածեն , իրենց երեւակայութեան կենդանի պատկերներովը կը պարծին , ու ինքզինքնին իմաստուն և ուսումնական կը կարծեն : Բայց աղէկ կընեն որ անոնք հանճարեղ մարդոց ներկայութեան և ուղղադատ մարդոց դատողութեան կը փախչին : Կը խրատեմ զանոնք որ՝ օրը անգամ մը քիչ մը խորհրդածեն թէ ծերացած ատեննին ի՞նչ պարսաւելի մարդիկ պիտի ըլլան :

Խելացի մարդիկ երբեմն իրենց պակասութիւնը աղէկ կը ճանչնան , ուստի վարպետութեամբ ձեռնարկութեան յարձակմունքներէն կը փախչին , կամ համարձակութեամբ զանոնք անարգել ու մերժել կը ձեռնցնեն . օրովհետեւ իրենց տգիտութիւնը կիմանան , ու ի բոլոր սրտէ իրենց դատողութեան հանճարին վրայ ունեցած կարօտութիւննին կը խոստովանին :

Ինչպէս որ դուք ինքզինքնիդ ուսումնական մարդ ըլլալ պիտի չկարծէք սուր յիշողութիւն մը ունենալնուդ համար , ասանկ ալ պէտք չէ որ երեւակայէք թէ բնդարձակ շատ ու աշխատասէր ընթերցանութիւն մը ու սուր յիշողութիւն մը կընայ ձեզ ճշմարիտ իմաստուն անուանել :

Խորհրդածութիւնը , հետաքնին խորհուրդը և ձեր ամեն կարգացածներնուդ փայ ըրած ուշադրութիւննիդ և դատողութիւննիդ՝ մինչև անգամ ամենալաւ հանճարի բարի ճանաչում մը և ձեր հասկացողութեանը ամենաճշմարիտ յառաջադիմութիւն մը կը նուիրէ :

Սուր յիշողութիւն ունեցող տղայ մը կըրնայ Եւքլիտի բոլոր գիրքը գոց ընել , և ասակալն երկրաչափ մը չըլլար . վասն զի գուցէ չի կրնար միայն մէկ տեսական յառաջադրութիւն մը անգամ ցուցնել : Մեմօրիօն Աստ

ուածաշունչին կէտը դոց ըրած էր՝ և մէկ կէն՝
դանի համարաբառ մը եղած էր, և Մատուա-
ծաբանական դիտող խօսուն ցանկ մը, և տակա-
ւին Մատուածաբանութեան վրայօք քիչ հըմ-
տութիւն ունէր:

Յիրաւի երևելի գրատուն մը, և զօրեղ յի-
շողութիւն մը՝ մտաց յառաջադիմութեան մի-
ակ միջոցներ են: Բայց թէ որ բոլոր գիտցած
նիդ ուրիշ բան չեն, միայն թէ ուրիշներուն
գրուածոց դեղ մը, առանց անոնց խորին միտ-
քերը քննելու, և առանց ձեր պագածանցը ի-
մաստուն ընտրութեան մը և որոշման մը, չեմ
տեսներ թէ ինչ ճշմարիտ ուսումնական պատ-
ուանուն կրնաք ընդունիլ ձեր գրատուններուն
վրայով:

Թէպէտեւ շատ Փիլիսոփայութեան և Մա-
տուածաբանութեան վրայով բարոյականներ ու
մեթաֆիզիքներ կարդացեր էք ու ուրիշ ամեն մէկ
արուեստ և գիտութիւն, սակայն թէ որ միայն
ձեր յիշողութեան կարողութիւնը գործածեր
էք, դուք լաւ, գիտութեանց պատմաբանէ զատ՝
ուրիշ աւելի բարձր անուն մը չէք կրնար պա-
հանջել:

Տոս աղէկ նկատեցէք որ՝ յառաջընթաց խը-
րատներէն շատերը մասնաւորապէս անոնց հա-
մար են, որոնք խաբուած են իրենց մտաւոր
կարողութիւններէն, ու պատրաստ են իրենց
համար բարձր գաղափար մը ունենալու: Բայց
համեստ խոնարհ և խելացի երիտասարդ մը՝
վհատելու չէ այս խորհրդածութիւններովը:
Ընծը միայն իբր խթան ժողովեան, և պա-
հապան ունայնութեան և հպարտութեան են:

Ենչափ սկիւր մի ըլլաք որ երեւակայէք թէ
ուսումնական կեանք մը ծաւլութեան և դիւ-
րութեան կեանք մըն է. մի համարձակիք ու-
սումնականութեան արհեստին հետեւելու ա-
ռանց հաստատ միտքերնիդ դնելու ուսման մէջ
խիստ աշխատիլ և զանի ձեր կենացը մէջ բերի-
լութիւն և զուարճութիւն ընելը:

Յիրաւի լեզուագէտ մը ըլլալը՝ պարապ բան
չէ. շուայլութեան և հաճոյից, զբօսանաց և
զուարճութեան հետամուտ եղող մարդու մը
երբէք նմանելու չէ, ինքզինքնիդ գիտութեան
նուիրելով առանց ձեր հոգին այնպէս յարմար-
ցնելու, որ կարենաք ձեր թանգարանին դիւրե-
րէն և թուղթերէն բոլոր այս բերկրութեանց
ճաշակն առնելու: Սոսկիս համեստ մարդ մը
և Փիլիսոփայ մըն էր, և կաքաւով ու բնախա-

նով, որաի մտով ու ակորճաշարժ համեմտելով
և ամենայն փափկութեամբ կը սնանէր բեղմնա-
ւորեալ մտօք և պայծառ ու զուարթ ոգւով
մը: Լանկինս հեշտասեր էր, թէ և ընտրեց
ուսումնական մը ըլլալու, բայց բնականաբար
անհոգ էր, և իր աս անհոգութեամբ իր ըն-
թացքին մէջ բոլոր աշխարհի պարսաւանացը
ենթակայ եղաւ, վասն զի հանգերձէն ու ա-
նունէն զատ՝ ուրիշ բան մը չուներ:

Պիտի շարունակուի

Սովորութիւն եղած է որ թաղի մը ժամա-
կոչը, ժամ կանչելու ելած ատեն՝ նոյն թաղի
Քահանայից դուռները կը զարնէ: Բաւական
ատենէն ՚ի վեր Սամաթիոյ ժամկոչ ակապարը՝ փո-
խանակ Քահանայից դուռները զարնելու սը-
խալմամբ քովի դռները զարնելով անոնց ան-
հանգստութեանը պատճառ կըլլայ եղեր: Ուս-
տի այս անտեղութեան առաջին առնելու հա-
մար շատ մը մտածելէն ետքը, միաք են ըրեր որ
մէկ մէկ կտոր թուղթ փակցուի բոլոր քահա-
նայից դռները, որպէս զի ժամակոչը, թուղթ
փակցուած դռները միայն զարնէ ու ասանկով
միւս դռները սատտիկ հարուածներէ ազատ մը-
նան:

Հին Գիրքերու Նոր ՅԱՆԿ ՄԸ

ԴՐՔ. դարեւ սկսեալ մինչեւ ԺՁԻ. դարը Հայ
գրականութեան ապարեզին մէջ երեւցած բազմա-
բիւ ընտիր Մատենաներէն շատերը զանազան առ-
բիւ մոռացութեան մէջ մնացած ըլլալուն համար՝
կը փութանք իւրաքանչիւր դարու մէջ երեւան ե-
լած Հայ մատենաները, անոնց հեղինակները եւ
անոնց ուր տպուիլը կարգաւ հրատարակել:

ԴԱՐ Դ.

1. ԱԳԱՐԱՆԴԵՂՈՍ

(ա) Վախր եւ գործք սրբոյն Տրդատայ: Ագա-
բանգեղոս բագաւորին ներքին զարտադարն, որ
Յունական եւ Հռովմեական գրականութեան տեղ-
եակ էր:

(բ) Վարք եւ պատմութիւն սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորեցիին: Աս գիրքը Պօլիսի մէջ երկու ան-
գամ տպուեցաւ, մէկ մը Ա. Տ. 4707, եւ մէկ մըն-
այ Ա. Տ. 4824 ին:

2. ՅԱԿՈԲ ՄԾԲՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

Ձգուն, ասոր հեղինակը՝ Միշագետի մէջ Մըծ-

բին քաղաքի նպիսկությունն էր, որ նիկիոյ ժողով-
քին մեջ ալ գտնուեցաւ, ասիկայ Գրիգոր Լուսա-
ւորջի ազգականն էր: Աս գիրքը Կարդիմայ Անթո-
նիի մեռ. օր Լատիններէն լեզուի քարգմանուե-
լով Ա. Տ. 1756 ին Հոռով քաղաքին մեջ հրատա-
րակուեցաւ: Ա. Տ. 1765 ին նոյնը վեցետիկի մեջ
տպուեցաւ, եւ ի վերջոյ Ա. Տ. 1824 ին Պոլսոյ
մեջ Հայերէն լեզուով տպուեցաւ:

5. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԵՅ

(ա) Յաճախապատում, որ Քրիստոնեական
վարդապետութեան եւ արարողութեան գանգաւ
կետերու վրայ սրբազան ճառեր կը պարունակէ:
Աս գիրքը Ա. Տ. 1757 ին Պոլսոյ մեջ, եւ 1858 ին
վեցետիկի մեջ տպուեցաւ:

(բ) Աղօթք Լուսաւորջի:

4. ՍՍՀԱԿ ՊԱՐԹԵԱՅԻ

(ա) Սահակայ Պարթեի կանոնք. հեղինակը,
որ մեծն Սահակ կը կոչուէր, Կարողիկոս էր:

(բ) Սահակայ Պարթեի բողոք, մեկը Փոքրն
Թեոդոս անուն Յունաց կայսեր, իսկ միւսը՝ Կոս-
տանդնուպոլսոյ Յունաց Ատտիկոս Պատրիարքին
ղրկելու համար էր: Աս անձը՝ նոյն դարուն երե-
ւելի գրագետներէն մեկն էր, եւ Հայերէն այբու-
բէնը գտնուէին վերջը՝ հինգերորդ դարուն սկիզ-
բը ամբողջ Հին Կտակարանը Յունարէնէն Հայե-
րէնի քարգմանէն:

5. ԶԵՆՈՐ ԳԼԱԿ

Տարունոյ եւ Լուսաւորջի պատմութիւն: Աս գիր-
քը կը պարունակէ Հայաստանի Տարուն գաւառին
մեջ պատահած ամենաերեւելի դէպքերուն պատ-
մութիւնը, եւ Գրիգոր Լուսաւորջի վարքը:

Հեղինակը Գլակի Նպիսկությունն էր: Աս գիրքը
Քիսկզբան Ստորոց լեզուով գրուեցաւ, բայց ան-
միջապէս Հայերէն լեզուի քարգմանուեցաւ: Ասի-
կայ Պոլսոյ մեջ Ա. Տ. 1717 ին տպուեցաւ:

Պիտի շարունակուի

ԱԺԱՆ ՊՍԱԿ ՄԸ

Օ միւսնիս հրատարակուած ծաղիկ անուն
Եղգողուտ Հանդիսին 61րդ թուոյն մեջ նա-
մակ մը կարդացինք որ նոյնը համառօտելով մեր
ընթերցողայ ալ հաղորդելու կը փութամք:

Բերիոյ մեջ Գօքօ—Մէնիշ անուն 23 տա-
րեկան Հայազգի սրիկայ մը, շաբաթ իրիկուն
մը արեւած ըլլալով տուն երթալու ատեն իրենց
փողոցին մեջ 7—8 տարեկան Եսորի աղջկան մը
պատահելով թուէն կը բռնէ տուն կը տանի և

մայրը կստիպէ որ քահանայ մը կանչելով զինքը
պատկել տայ. խեղճ կինը ուրիշ քահանայ մը չէ
կրցեր բերել այս ապօրինաւոր ամուսնութեան
խորհուրդը կատարելու, բայց միայն Տ. Մար-
գար Եւագ քահանայն որ 12 դահեկան անուն
ով իսկոյն իւր որդին Պ. Համբարձումը, լու-
սարարին կը խրկէ շուրջառ մը խաչ մը՝ բերել
կուտայ և տղին քովն երթալը ու գործը լմացը
նելը մէկ կրնէ (թէպէտ և ինքը նոյն առաւօ-
տուն պատարագած և միւս օրն ալ պատարագիչ
ըլլալը միտքը չըբերէն զատ՝ կը յանդգնի նաև
Լուսաւորջական Սուրբ և անբիծ եկեղեցւոյն
կանոնին հակառակ կիրակամուտ իրիկուն և կես
գիշերէն առաջ պսակ ընել):

Եղջիկը մինչև այն ատեն ինչ ըլլալէն ան-
տեղեակ էր (քանզի 7—8 տարեկան է ըսինք):

Երբ արեւալ երիտասարդին Քահանային
առաջքէն ելելով իրեն մօտենալը կը տեսնէ ու
տից ամանները թողուլ ու լալով տունէն փախ-
չիլը մէկ կրնէ, իսկ փեսան «կնիկս կուգեմ»
կը պօռայ, երբ լսելի չլլար՝ ոստիկանութեան
շիմելով աղջիկը իրեն յանձնուիլը կը խնդրէ:
Շիշտ այն ատենն ալ Եսորոց Գերապատիւ
Նպիսկոպոսին լուր հասնելով, ամեն հնարք
ի գործ կը դնէ տղան համոզելու և այս ապօ-
րինաւոր պահանջումէն ետ կեցնելու, բայց ի
զուր, ուստի կը պարտաւորի Պոստակալին աղ-
առնել, որով փեսան փոխանակ նոր հարսին բան-
տը շատ մը եղեռնագործներու հետ գիշերը
լուսցնելու կստիպուի և տակաւին ալ հոն է:

Եյս լուրը մեր գերապատիւ Նպիսկոպոսը
լսած ատեն ինչ ընելու էր: Ինչ ընելը չեմք
գիտեր, սա միայն գիտեմք թէ անզգայաբար լու-
սեց անիկայ և ահա նոյն վայրկենին էր որ ըս-
կաւ ամեն ազգի մարդկանց բերնէ մեր Հա-
յոց վրայ վայու նախաւինը թափի, բայց որով
հոգ. հերիք է որ Տ. Մարգարը 12 դահեկա-
նին վեցը իրեն տայ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՕՎԱՃԸ 6 ՄԱՐՏ 65

ՄԻՍ

Այս ապրանքը բոլորովին սպառած ըլլալուն,
հոս գտնուող եւ շարունակ միս ուտելու սովորող
անձներ շատ դժուարութիւն կը քաշեն:

ԴՐԱՄ

Հրապարակիս մեջ կայ ընդամենը 4 դ. 10

Վարայ :

ԿՈՒԻԻ

Այս առեւտուրը աղէկ երթալուն համար գըրեքէ ամեն տուն պատրաստ կը գտնուի գիւղիս մէջ:
ԶԻԱՊԱՆՈՒԹԻԻՆ

Այս արհեստն ալ բաւական ծաղկած է հիմա գիւղիս մէջ, եւ աղէկ ալ առեւտուր կը լլայ, վասն զի ամեն օր Նիկոմիդիական Օվանդիս եւ Օվանդիսէն Նիկոմիդիա վարդապետներու երբեքեկութիւնը անպակաս է :

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

ՕՎԱՃԸԻ 7 ՄԱՐՏ 65

Դրամ , դրամ , եւ դարձեալ դրամ :

ԲՆԱԳԻՏՈՒՄՆ ՀՄՐՅՄՈՒՆՔ

Տես թիւ 2 եւ 5.

8. Եւրոպական ճիւղերուն ծանօթ էր .

9. Ինչո՞ւ եւրոպական ճիւղը չէ՞ր երևան կելէ :

10. Կտոր մը թուղթ առաջին մարմնով (քովէրատիք) շփած ատենդ ինչո՞ւ համար տալ տակին կը փակի :

11. Եթէ կտոր մը թուիս դռնով հասարակ թուղթը կրակով չորցնես , եւ մէկ կամ երկու անգամ ծռնելերուդ մէջ տեղէն քաշես , ինչո՞ւ համար պինդ մը պատին կը փակի :

12. Ինչո՞ւ համար կատուները գրեթէ անձրեւելու մօտ ատեն իրենց ակնջները կը շին :

13. Ինչո՞ւ համար իւրիսայգին մէջ զանազան դոյներ կան , ինչպէս են՝ ձերմակ , դեղին , կարմիր եւ ծիրանի :

ՊՕՂՈՍ ՊԵՏՐՈՍԻՆ ԿՈՒԻԻԸ

Երկու տղայ իրենց գիւղին մօտ ծառի մը տակ ընկող մը դտան : Ետիկայ իմն է ըսաւ Պետրոսը . ըստ որում առաջուց ես տեսայ զանի : Ոչ , պատասխանեց Պողոսը . անիկայ իմն պէտք է ըլլայ՝ քանի որ զանի ես գետնէն վերուցի : Ետը վրայ տաստիկ կռիւ մը ծագեցաւ . Ես ձեզ կը հաշտեցնեմ ըսաւ , այն բոլորին հոնկէ անցնող երկաւորութիւն մը . մանեղով երկուքին մէջ՝ կտորեց ընկողը ու ըսաւ . մէկ կէճէփը (կապուիս) անոր պէտք է ըլլայ՝ որ զանի առաջուց տեսեր է . իսկ միւս կէճէփը որ զանի գետնէն վերուցեր է , բայց մէջի նուշն ալ ինձ կը վերաբերի , իմ տեսած դատաստանին փոխարէն , քանզի այսպէս է ըսաւ . սովորական դատաստաններու վերջը :

Տես հանդէսնոր հայախօսութեան , տպեալ Մոսկուա 27 Երես 23րդ հատուած

ՎԱՐՊԵՏՈՐԴԻԻ ՄԸ ՀՆԱՐԲԸ

Խաբերայ մարդ մը առանց ծախքի զոյգ մը կօշիկ ձեռք ձգելու համար հետեւեալ հնարքը կը բանեցընէ : Կօշիկարի մը կերթայ եւ զոյգ մը կօշիկ կապարէ . հետեւեալ օրը ժամը վեցին հասցընել պատուիրելով , կօշիկարը կը խոստանայ յիշեալ ատենին հասցնել , խաբեբան ուրիշ կօշիկարի մ'ալ երթալով նոյնպէս զոյգ մը կօշիկ կապարէ եւ հետեւեալ օրը ժամը եօթնին հասցնել կը պատուիրէ : Եւ աջին կօշիկարը ուրիշեալ ժամուն կօշիկները կը բերէ եւ խաբեբան հագնելով կրսէ . ատենօք իմ մէկ ոտքս կտարած ըլլալը քեզ մոռցայ ըսել՝ որպէս զի նոյն ոտքիս կօշիկը քիչ մը լայն շինես . բայց հոգ չէ տար այն մէկ հատը եւ կաղապարի մը քաշէ , կօշիկարը կօշիկը կառնէ կերթայ , ժամը մը ետքը միւս կօշիկարը կուգայ , բայց խաբեբան առաջինին պէս կը վարուի երկրորդին հետ ալ , ուրուն մէկը վար դնելով միւսը կուտայ կաղապարի մը քաշելու , իսկ երբ երկրորդ կօշիկարն ալ կը հեռանայ իրմէն , ինքն ալ մնացած երկու կօշիկները հագնելով կը հեռանայ անկէ :

Ե.Չ.Ի

Մեր յաջորդ թուոյն թող սպասեն ամեն անոնք , որոնք մենէ իմանալ կուզեն թէ Հայ օրիորդէ մը առ մեզ ուղղուած նամակը ի՞նչու չենք հրատարակած մինչեւ ցարդ :

Մասին լրագրոյն 577 թուոյն մէջ , Ուսումնասիրաց ընկերութեան ատենապետ Մ. Ս. Ս. Սախիթի յանձնան ստորագրութեամբ հրատարակուած նամակի մը դէմ նամակ մը դրուած է մեզ հանդիսին միջոցաւ հրատարակելու , բայց այս անգամ տեղ չունենալնուս համար մեր յաջորդ թուոյն կը թողումք :

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Մեր ազգի բնագրահմուտ Երաժիշտներէն յարգոյ Պ. Արիկոս Ս. Թաշճեան՝ Բեպապ ճի խանի 13 թիւ դասարան սենեակը , շարաթը երեք անգամ երկուշաբթի չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2 Էն մինչեւ 6ը , պատրաստ պիտի գտնուի Եւրոպական եւ միանգամայն Հայկական երաժշտութեան դաս տալու . ուստի դաս առնել ուզող անձինք պէտք է վերջիշեալ դասարանը երթան ու իրեն եւ կամ սենեկի անոնք :

րէնին հետ անձամբ տեսնուին :

Պ. Թաշաճեանի երաժշտութեան արուեստի զարգացման մասին ունեցած անձանձիր փոյթն ու անխոնջ ջանասիրութիւնը՝ զոր այսօր փորձն աւելի կը հաստատէ, ճշմարիտը խօսելով մեծ գովեստից արժանի են, մենք՝ իր այս նոր սկսած գործոյն յաջող ելիցն բարեմաղթութեամբ՝ և յոյս ունիմք որ Հայ երիտասարդութիւնը իւր ակնկալութիւնները ու յոյսը ապարդիւն չի պիտի թողու, որով աւելի խրախուսած օգտակարացոյն ձեռնարկութեանց միջամուխ ըլլալու եւ ուսնդ մը պիտի ունենայ ինչպէս որ կը լսեմք թէ երաժշտական արուեստի սկզբունքը՝ պարզ և դիւրհասկնալի եղանակաւ, ուսանողաց աւանդելու համար յարմար դասագիրք մը յօրինած է, ուր եթէ Ազգայինք իրենց ձեռնտուութիւնը ու քաջալերութիւնը չզլանան անտարակոյս ՚ի լոյս պիտի ընծայուի :

Պալատու Ժողովրդատէր ընկերութեան Արդոյ բաժանորդաց կը ծանուցանեմք, որ նոյն ընկերութեան բաժանորդաց մէջէն Խաանեղիու **ԱՐԺԱՆԵՎ ԱՅԵԼ** անձանց համար իրենց քուէները մինչև յառաջիկայ մարտ 10 կիւրա կէ օրը ընկերութեան խորհրդարանը գտնուած քուէտուփը ձգեն, որպէս զի երրորդ տարուան տնօրէն ժողովը կազմուի :

ԹԻԻՀՅԵԻ ՎԵՀՊԻ

Լիսանի Թիւրքիտէն հուրուֆաթը Էրմէնիյէյէ պիլ իֆրազ թապ՝ օլունմուշ տուր :

Այս գրքոյը Տաճկաց լեզուին մէջ կշռաւ չափեալ բառագիրտական տետրակ մըն է : որ նոր ուսանողներուն ձեռքը կը տրուի Արաբացի և Պարսկական բառեր սովորելու համար, ինչպէս որ առաջները մեր մէջն ալ կը գործածուէր հայերէն և Տաճկերէն լեզուով տաղաչափեալ ըլլալով : Որմէ հօս օրինակ մը դնենք Արդոյ ընթերցողաց միտքը ձգելու համար : Մեղրապուր գերտէ, վարագոյր՝ փերտէ : հանդիպեցաւ ցաւի՝ օղրատը տէրտէ : մանգաղ հնձոյն է՝ օրագ : բընակարանն է տուրագ՝ չոր տեղին է գուրագ : և այլն :

Յիշեալ գրքոյկին Արաբական գիրերը հա-

յացունող աշխատասէր Արդոյ ազգասէր անձին աշխատութիւնը արդարեւ գովելի և օգտակար է սա հետեւեալ պատճառներով :

Ա. Աւանց վարժապետի սովորիլ ուզողներուն մեծ դիւրութիւն մը կուտայ : քանզի կրնայ մէկը Տաճկերէնն ու Հայերէնը ստանալով դիւրութեամբ կարգալը սովորիլ :

Բ. Բանաստեղծութեան (շաիրութեան) հետեող պանդուխտ Հայոց ծանր աշխատութիւնը դիւրութեան կը փոխադրէ :

Գ. Դպրոցներու մէջ Տաճկերէն սովորող աշակերտաց մեծ օգուտ ունի, մանաւանդ աւանդ, որ վարժապետէն մէկ երկու անգամ լսելով ուղիղ հնչումը մտքերնին չեն կրնար պահել :

Դ. Այս հայակերպարան **ԹԻԻՀՅԵՆ** սա օգուտն ալ ունի, որ նօսր և բոլորադիրելով բառերը որոշուած ըլլալով ուսանողը դիւրութեամբ կրնայ որոշել թէ այս ինչ բառին համապատասխանող բառը որն է : քանզի տաճկերէնին մէջ ինչ աստիճան շփոթութիւն պատճառելը նոր ուսանողաց յայտնի է :

Այս օգտաւէտ գրքոյկին գինն է 8 զուրուշ : ամեն Հայ գրաւաճառներուն քով կը գտնուի :

Այս գրքոյկին Հայկական ձորձով զարգալող Արդոյ Պարոնը ուրիշ շատ աշխատութիւններ ալ ունի, որ եթէ ասկէ քաջալերութիւն գտնէ, պիտի սկսի հետզհետէ ՚ի լոյս ընծայել անոնք ալ :

Սամաթիոյ Ուզունձա Օվա ըսուած թաղը 13 կանգուն լայնութեամբ և 45 կանգուն խորութեամբ դետին մը կայ ծախսը, որուն մէկ կողմը՝ քարուկիր շէնք է : ունի մէկ ջրամբար (սարնըճ) և երկու ջրհոր, ծախսը առնել և կամ աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ ուզողը՝ Մահմուտ Փաշայի գլուխը Գալճըսար խանի դրանը կից Թօաֆճիին խանութը Մարտիրոսեան **Պ.** ճանիկին հետ կրնայ տեսնուիլ :

Խմբագիր-Տնօրէն
ԳՐԻԳՈՐ Վ. ԱԼԵԱՌՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ԳԻՒՐԲԵԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՖԻՆԱՆՏԵԼԻԱՐ